

Preekschets: Jesaja 44:1-8

Alleen God is betrouwbaar

Preekschets: Lezen Jes. 44:1-8 en Rom. 11:25-32 (met name vers 29)

Ik gebruik hieronder de HSV. Doel van deze preek is te laten zien dat God in het OT dezelfde is als in het NT en dat de beloften zijn gedaan aan geheel Israël. Ook voor dat deel van het volk Israël dat vandaag de dag niets van God en de Messias willen weten, gelden deze beloften van Jes. 44.

Inleiding:

Jesaja is door God geroepen om aan het volk van Juda te verkondigen dat zij niet op de omliggende grootmachten (Assyrië, Egypte en Babel) moeten vertrouwen maar alleen op de HEERE. Alleen Hij redt, zoals ook de naam van Jesaja betekent: de HEERE is redding, verlossing, heil. Heel het boek Jesaja gaat daarover. Zelfs nadat het Assyrische leger van Sanherib een verpletterende nederlaag heeft geleden, waarbij 185.000 soldaten omkomen (Jes. 36-39), zoekt Juda geen steun bij de HEERE maar bij Babel en dat terwijl Babel hun vertrouwen zeer zal beschamen (zie de komende Babylonische Ballingschap).

Korte opmerking: Zijn de Judeeërs zoveel anders dan wij? Op wie vertrouwd(en) wij tijdens de afgelopen pandemie en nu in de oorlog tussen Rusland en de Oekraïne?

A) Uitleg van het Schriftgedeelte: Jes. 44:1-8

1) Wie wordt hier aangesproken? Jakob, Israël en Jesjurun, dat is het volk van Israël. Opmerkelijk dat de naam Juda niet wordt genoemd. Waarom?

Waarom drie namen? Jakob (hienlichter) is zijn vroegere naam, Israël (strijder met God zijn huidige naam en Jesjurun (lett. de oprechte, zie Deut. 32:15, 33: 5, 26) (verg. ook Jasher (oprechte) (Joz. 10:13 en 2 Sam. 1:18) dat mogelijk ook een naam van Israël is) de naam zoals Israël behoort te zijn.

Dus Israël zoals hij vroeger was, zoals hij nu is en zoals hij idealiter behoort te zijn: een volk oprecht wandelend met zijn God en ook eenmaal zal dat opgaan voor het gehele volk.

2) Wat wordt gezegd?: niet bang zijn en waarom? Omdat God in de toekomst Zijn Geest en Zijn zegen zal uitgieten op Israëls nageslacht

3) Wat zal het gevolg zijn van deze uitstorting?

A) Israëls nakomelingen zullen talrijk zijn en worden (gras groeit heel snel als er water op valt en wilgbeken zijn afhankelijk van het water).

B) er zal een bekering plaatsvinden onder het volk zelf (5a) en velen van buiten het volk zullen zich bij Israël aansluiten. Dit is de uitleg van nagenoeg alle Joodse commentaren van vers 5b. die het als volgt vertalen: met zijn hand schrijven, d.w.z. een contract schrijven waarmee proselieten zich aan God verbinden. De vertaling is ook mogelijk (en m.i. beter): "zij zullen op hun hand (of arm) schrijven" en dan kun je denken aan bijv. de gebedsriemen in Deut. 6:8. De gelovigen uit de volkeren zullen ook de ere naam Israël aannemen.

4) Hoe weet Juda dat dit echt gaat gebeuren? God zelf staat garant. Hij is niet zomaar iemand. Terwijl Juda zich met drie namen mag tooien, spreekt God over Zichzelf in vers 6 met 7 (getal van de volheid) namen! Beginnend met Zijn verbondsnaam HEERE en eindigend met God, vinden we in het midden dat Hij Koning van Israël en Zijn verlosser, de Heer van de legermachten en als tweede: de Eerste en de Laatste. Dat hij terecht deze namen draagt blijkt uit het vervolg.

5) Vers 7 en 8 is opgebouwd als een dispuut (of rechtszaak) met de volkeren en de afgoden die zij vereren. Laten de afgoden maar naar voren komen en vertellen of zij hetzelfde hebben gedaan met de mensen die hun dienen. God heeft in het verre verleden een "eeuwig volk" (dat is een volk van eeuwigheid af, dus een oeroud volk) geroepen en hen tot Zijn eigendom gemaakt, uitgeleid uit Egypte en hen het beloofde land als eeuwig bezit gegeven. Hebben de afgoden ooit zoiets gedaan?

Laten de afgoden (=zij) maar vertellen wat zij in de toekomst voor hun dienaren gaan doen. Letterlijk zegt het Hebreeuws: Kunnen zij de wonderen (die gaan plaatsvinden) en wat er hierna zal komen, bekendmaken?

Het zijn retorische vragen, waarop het antwoord vanzelfsprekend nee is. Alleen God, die de Eerste (verleden) en de Laatste (toekomst) is (vers 6) doet zoiets voor Zijn volk. Niemand anders kan dat doen. Waarom vertrouwt Israël dan toch op de wereldmachten en hun afgoden, zoals Babel? De afgoden zijn leegheid en niets, gemaakt van metaal en hout door mensen die zelf zwak en niets zijn (zie de rest van dit hoofdstuk).

In de volgende hoofdstukken laat Jesaja zien dat de macht van Babel gebroken gaat worden, ze terug mogen keren onder Kores naar het beloofde land en dat eenmaal de Messias zal komen en daarna de wereld voorgoed gaat veranderen (zie bijv. Jes. 66:22,23).

B) De uitgieting van de Geest en Gods zegen (vers 3)

In de toekomst zal Gods Geest en zegen op het nu nog ongehoorzame volk van Israël uitgestort worden. Wanneer zal dat gebeuren? Ook de Joodse commentaren verbinden dit met Joel 2:28 (lezen.) en met Zach. 12:10-14. (lezen)

Wij weten op basis van het NT dat dit vervuld is (beter een eerste vervulling heeft plaatsgevonden) in Hand. 2: de uitstorting van de Heilige Geest op Sjawoe'ot (Pinksteren) . Vers 5 is daarvan een duidelijke vervulling.

Maar is het compleet? Nee, slechts een deel van Israël heeft dit ontvangen.

En gaat het alleen om een geestelijke vervulling. En zijn "water gieten en stromen" alleen metaforen voor het levende water waar Jezus over spreekt (Joh. 7:38). Het OT spreekt hier en op andere plekken niet alleen over een geestelijke vervulling maar ook over het vruchtbaar worden van het land van Israël zelf, dat zal plaatsvinden plaats vindt als geheel Israël zich bekeert.

Mogen we daarom ook niet verwachten dat er een toekomstige uitstorting gaat plaatsvinden, waar ook Zach. 12:10-12 over spreekt. (zie Rom. 11:25-32). Of te wel dit gaat nog gebeuren.

Immers Rom. 11:29: De genadegaven en de roeping van God is onberouwelijk.

C) Toepassing

Voor ons als gelovigen in Christus is dit heel bemoedigend:

- Door genade mogen wij in Christus bij het volk van God behoren en ons met de erenaam Israël tooien. Maar dat deel van Israël dat nu niets van God en Christus willen weten, daar zijn beloften voor waaraan God zich t.a.v. dit volk gaat houden. Dat heeft Hij beloofd. Eenmaal zullen ook zij Hem leren kennen en zo zal gans Israël zalig worden.
- Als God niet trouw is aan Zijn oude verbondsvolk, hoe kan Hij dan ooit trouw zijn aan ons? Daarom mag dit een reden zijn tot vreugde.
- Tot slot: Waarom maken wij ons bezorgd over wat er om ons heen gebeurt en wat ons angst aanjaagt. Alleen de Heere kan ons redden, niet de NAVO, niet de wereldmachten en hun leiders. Jesaja laat zien wat er gebeurt met hen die op de wereldmachten en afgoden vertrouwen en met de wereldmachten en afgoden zelf. Alleen bij God zijn we veilig.

-

Pieter A. Siebesma (versie 8 Juni, 2022)